Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 18 april 2013 *

”Återbetalning av skatt som en medlemsstat uppburit i strid med unionsrätten — Nationella bestämmelser som begränsar den ränta nämnda stat ska betala på den återbetalda skatten — Räntan beräknas från och med dagen efter det datum då ansökan om återbetalning av skatten gjordes — Strider mot unionsrätten — Effektivitetsprincipen”

I mål C-565/11,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF framställd av Tribunalul Sibiu (Rumänien) genom beslut av den 14 juli 2011, som inkom till domstolen den 10 november 2011, i målet

Mariana Irimie

mot

Administrația Finanțelor Publice Sibiu,

Administrația Fondului pentru Mediu,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič (referent) samt domarna E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh, C. Toader och C. G. Fernlund,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitiesekreterare: handläggaren M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 17 oktober 2012,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Mariana Irimie, genom D. Târșia, avocat,

— Rumäniens regering, genom R. H. Radu, R. M. Giurescu och A. Voicu, samtliga i egenskap av ombud,

— Spaniens regering, genom A. Rubio González, i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: rumänska.

— Portugals regering, genom L. Inez Fernandes, i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom J.-P. Keppenne, L. Bouyon och C. Barslev, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 13 december 2012 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av unionsrätten i förhållande till nationella bestämmelser som begränsar den ränta som beviljas vid återbetalning av en skatt som uppburits i strid med unionsrätten till ränta från och med dagen efter det datum då ansökan om återbetalning av skatten gjordes.

2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan den rumänska medborgaren Mariana Irimie och å andra sidan Administrația Finanțelor Publice Sibiu (myndigheten för offentliga finanser i Sibiu) och Administrația Fondului pentru Mediu (miljömyndigheten). Målet gäller betalning av ränta vid återbetalning av en skatt som uppburits i strid med unionsrätten.

Rumänsk rätt

Brådskande regeringsdekret nr 50/2008

3 Vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna i det nationella målet reglerades utsläppsskatt för motorfordon inom den rumänska rättsordningen i brådskande regeringsdekret nr 50/2008 av den 21 april 2008 om införande av en utsläppsskatt för motorfordon (Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule) (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr 327 av den 25 april 2008) (nedan kallat brådskande regeringsdekret nr 50/2008).

Regeringsdekret nr 92/2003

4 Ett skatterättsligt förfarande infördes genom regeringsdekret nr 92 av den 24 december 2003 om skatteprocesslag (Ordonanța Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală) (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr 941 av den 29 december 2003), i ändrad lydelse (nedan kallat regeringsdekret nr 92/2003).

5 Artikel 70 i regeringsdekret nr 92/2003, med rubriken ”Tidsfrist för att handlägga ansökningar från personer som erlagt skatt”, har följande lydelse:

”1. De ansökningar som inges av den person som erlagt skatten ska behandlas enligt denna lag av skattemyndigheten inom 45 dagar räknat från den dag då ansökan registrerades.2. Om ytterligare upplysningar krävs ska denna frist förlängas med den period som börjar löpa den dag då begäran om upplysningar lämnas in och slutar den dag då de efterfrågade upplysningarna tas emot.”

6 Artikel 124.1 i regeringsdekret nr 92/2003, med rubriken ”Räntesats som ska erläggas på belopp som ersätts eller återbetalats med offentliga medel”, har följande lydelse:

”De personer som erlagt skatten har rätt till ränta på de belopp som ska ersättas eller återbetalas med offentliga medel. Ränta ska utgå från dagen efter det att den tidsfrist som föreskrivs i … artikel 70 … löper ut till den dag då fordran betalats enligt något av de förfaranden som föreskrivs i lagen. Räntan betalas ut på begäran av den som erlagt skatten.”

Lag nr 554/2004 om förvaltningsprocess

7 Förvaltningsprocessen regleras i rumänsk rätt i lag nr 554 om förvaltningsprocess av den 2 december 2004 (Legea contenciosului administrativ nr. 554) (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr 1154 av den 7 december 2004), i ändrad lydelse (nedan kallad lag nr 554/2004).

8 Artikel 1 i lag nr 554/2004 har rubriken ”Skäl för att väcka talan”. I artikel 1.1 föreskrivs följande:

”Den som anser sig ha fått sina rättigheter eller legitima intressen kränkta av en myndighet, genom ett förvaltningsbeslut eller på grund av att en ansökan inte behandlats inom den frist som föreskrivs i lag, kan vända sig till behörig förvaltningsdomstol och yrka ogiltigförklaring av rättsakten, fastställelse av den åberopade rättigheten eller det legitima intresset samt ersättning för den lidna skadan. ...”

9 Artikel 8.1 i lag nr 554/2004, med rubriken ”Föremål för talan”, har följande lydelse:

”En person vars lagstadgade rättighet eller legitima intresse kränkts genom ett ensidigt förvaltningsbeslut, som är missnöjd med det svar som erhållits med anledning av ett klagomål som tillställts den myndighet som antagit förvaltningsbeslutet, eller som inte erhållit något svar inom den föreskrivna fristen ... , får väcka talan vid behörig förvaltningsdomstol med yrkande om att beslutet, helt eller delvis, ska ogiltigförklaras och att den lidna skadan ska ersättas. I förekommande fall får skadestånd även yrkas för ideell skada. Den som anser att hans eller hennes lagstadgade rättigheter har kränkts på grund av att vederbörandes ansökan har handlagts för sent eller inte handlagts alls har likaså rätt att väcka talan vid behörig förvaltningsdomstol. …”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

10 År 2007 köpte Mariana Irimie ett motorfordon som var registrerat i Tyskland. För att registrera fordonet i Rumänien erlade hon i enlighet med beslut av den 4 juli 2008 från Administrația Finanțelor Publice Sibiu, utsläppsskatt med ett belopp om 6 707 RON. Utsläppsskatten föreskrivs i brådskande regeringsdekret nr 50/2008.

11 Den 31 augusti 2009 väckte Mariana Irimie talan vid Tribunalul Sibiu (domstol i första instans i Sibiu) mot Administrația Finanțelor Publice Sibiu och Administrația Fondului pentru Mediu, med yrkande att dessa myndigheter skulle förpliktas att återbetala det belopp som hon erlagt i utsläppsskatt. Hon yrkade även att de skulle förpliktas att betala lagstadgad ränta på denna skatt räknat från den dag då skatten betalades in.

12 Den hänskjutande domstolen har påpekat att avgörandet avseende begäran om återbetalning av det belopp som erlagts i utsläppsskatt inte bör föranleda några större svårigheter mot bakgrund av domstolens dom av den 7 april 2011 i mål C-402/09, Tatu (REU 2011, s. I-2711) samt senare rättspraxis som bekräftar vad som slogs fast i denna dom.

13 Vad däremot gäller yrkandet om betalning av ränta på utsläppsskatten, beräknad från och med dagen för när skatten erlades, har den hänskjutande domstolen emellertid understrukit att det inte kan bifallas på grund av bestämmelserna i artiklarna 70 och 124 i regeringsdekret nr 92/2003. Det framgår av den hänskjutande domstolens svar på EU-domstolens begäran om förtydligande att enligt fast och tydlig nationell rättspraxis ska ränta på belopp som ska återbetalas med offentliga medel, med tillämpning av nämnda artiklar, endast utgå från dagen efter begäran om återbetalning.

14 Den hänskjutande domstolen ställer sig emellertid frågande till om en sådan bestämmelse är förenlig med unionsrätten, i synnerhet likvärdighetsprincipen, effektivitetsprincipen och proportionalitetsprincipen samt med rätten till egendom som föreskrivs i artikel 17 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna jämförd med artikel 6 FEU.

15 Mot denna bakgrund beslutade Tribunalul Sibiu att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Kan principerna om likvärdighet, effektivitet och proportionalitet när enskilda väcker talan om ersättning för skada de lidit till följd av att en nationell lagstiftning som strider mot [unions]rätten har tillämpats – vilka principer följer av domstolens rättspraxis och rätten till egendom enligt artikel 6[FEU] samt artikel 17 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – tolkas så att de utgör hinder för nationella bestämmelser som begränsar storleken på den ersättning som enskilda kan beviljas till följd av att deras rättigheter har kränkts?”

Tolkningsfrågan

16 Det följer av begäran om förhandsavgörande att den ställda frågan i sak avser huruvida unionsrätten ska tolkas så, att den utgör hinder för nationella bestämmelser, likt dem som är föremål för prövning i det nationella målet, som begränsar den ränta som beviljas vid återbetalning av en skatt som uppburits i strid med unionsrätten till ränta från och med dagen efter det datum då ansökan om återbetalning av skatten gjordes.

17 Mariana Irimie och Europeiska kommission anser att frågan ska besvaras jakande. Den rumänska, spanska och portugisiska regeringen menar däremot att unionsrätten inte utgör hinder för att tillämpa de bestämmelser som är aktuella i det nationella målet.

18 Det ska inledningsvis erinras om att domstolen redan haft tillfälle att slå fast att unionsrätten utgör hinder för en skatt som, likt den som infördes genom brådskande regeringsdekret nr 50/2008 i den lydelse som är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet, leder till att personer avskräcks från att importera och sätta begagnade fordon i trafik i Rumänien som köpts i andra medlemsstater (domen i det ovannämnda målet Tatu, punkterna 58 och 61).

19 Domstolen delar vidare generaladvokatens ståndpunkt i punkt 19 i dennes förslag till avgörande att det inte ankommer på domstolen att rättsligt klassificera sökandens talan i det nationella målet. Det ankommer på Mariana Irimie att under sistnämnda domstols kontroll ange vad talan avser och grunden för denna (se, analogt, dom av den 13 mars 2007 i mål C-524/04, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, REG 2007, s. I-2107, punkt 109 och där angiven rättspraxis).

20 Det följer av fast rättspraxis att rätten att erhålla återbetalning av skatter och avgifter som har tagits ut i en medlemsstat i strid med unionsrätten utgör en följd av och ett komplement till de rättigheter som enskilda har tillerkänts i de unionsrättsliga bestämmelser i vilka sådana skatter eller avgifter förbjuds. Medlemsstaten är således i princip skyldig att återbetala skatt som uppburits i strid med unionsrätten (dom av den 6 september 2011 i mål C-398/09, Lady & Kid m.fl., REU 2011, s. I-7375, punkt 17, samt av den 19 juli 2012 i mål C-591/10, Littlewoods Retail m.fl., punkt 24).

21 När en medlemsstat har tagit ut skatter eller avgifter i strid med unionsrätten har enskilda rätt till återbetalning, inte bara av den rättsstridigt uppburna skatten eller avgiften, utan också av belopp som betalats till denna stat eller som innehållits av denna, som har en direkt koppling till denna skatt eller avgift. Detta omfattar även förluster i form av att penningbelopp inte är disponibla på grund av det förtida uttaget av skatten (se dom av den 8 mars 2001 i de förenade målen C-397/98 och C-410/98, Metallgesellschaft m.fl., REG 2001, s. I-1727, punkterna 87–89, av den 12 december 2006 i mål C-446/04, Test Claimants in the FII Group Litigation, REG 2006, s. I-11753, punkt 205, domen i det ovannämnda målet Littlewoods Retail m.fl., punkt 25, samt av den 27 september 2012 i de förenade målen C-113/10, C-147/10 och C-234/10, Zuckerfabrik Jülich m.fl., punkt 65).

22 Härav följer att principen om att medlemsstaterna är skyldiga att betala ränta på skatter och avgifter som tagits ut i strid med unionsrätten följer av unionsrätten (se domarna i de ovannämnda målen Littlewoods Retail m.fl., punkt 26, och Zuckerfabrik Jülich m.fl., punkt 66).

23 I avsaknad av unionslagstiftning ankommer det på varje medlemsstat att i sin interna rättsordning fastställa villkoren för hur sådan ränta ska betalas, bland annat villkoren för räntesatsen och sättet för beräkning. Dessa villkor måste följa principerna om likvärdighet och effektivitet, det vill säga de får varken vara mindre förmånliga än de som avser liknande anspråk grundade på bestämmelser i nationell rätt eller vara utformade på ett sådant sätt att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som följer av unionsrätten (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Littlewoods Retail m.fl., punkterna 27 och 28 samt där angiven rättspraxis).

24 Domstolen har inte tagit del av några omständigheter som ger anledning att tvivla på att den lagstiftning som är aktuell i det nationella målet är förenlig med likvärdighetsprincipen.

25 Det framgår av de handlingar som domstolen har tillgång till att de bestämmelser som är föremål för prövning i det nationella målet – enligt vilka ränta endast utgår från och med dagen efter det datum då ansökan om återbetalning av den otillbörligen uppburna skatten gjordes – är tillämpliga på alla belopp som ska återbetalas med allmänna medel, såväl belopp som uppburits i strid med unionsrätten som belopp som uppburits i strid med nationell rätt. Det ankommer emellertid på den hänskjutande domstolen att kontrollera detta.

26 I en situation då en medlemsstat uppburit skatter eller avgifter i strid med unionsrätten krävs enligt effektivitetsprincipen att de nationella bestämmelserna om bland annat beräkning av den eventuella räntan inte får medföra att den skattskyldiga personen fråntas möjligheten till adekvat ersättning för den förlust som den felaktigt inbetalda skatten har förorsakat vederbörande (se domen i det ovannämnda målet Littlewoods Retail m.fl., punkt 29).

27 I förevarande fall konstaterar domstolen att bestämmelser som likt dem som är föremål för prövning i det nationella målet begränsar den aktuella räntan till ränta som löper från och med dagen efter det datum då ansökan om återbetalning av den felaktigt inbetalda skatten gjordes inte uppfyller nämnda krav.

28 Förlusten beror bland annat på hur länge det belopp som felaktigt och i strid med unionsrätten inbetalts inte är disponibelt. Förlusten inträder således i princip under perioden mellan den dag då den aktuella skatten felaktigt erlades och dagen då den återbetalades.

29 Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska den ställda frågan besvaras på följande sätt. Unionsrätten ska tolkas så, att den utgör hinder för nationella bestämmelser som, likt dem som är föremål för prövning i det nationella målet, begränsar den ränta som beviljas vid återbetalning av en skatt som uppburits i strid med unionsrätten till ränta från och med dagen efter det datum då ansökan om återbetalning av skatten gjordes.

Rättegångskostnader

30 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

Unionsrätten ska tolkas så, att den utgör hinder för nationella bestämmelser som, likt dem som är föremål för prövning i det nationella målet, begränsar den ränta som beviljas vid återbetalning av en skatt som uppburits i strid med unionsrätten till ränta från och med dagen efter det datum då ansökan om återbetalning av skatten gjordes.

Underskrifter